

225079 - Müslüman, kaybettiği bir şeyini bulup alan kimseye, onu sadaka olarak bağışlarsa, bundan dolayı ecir kazanır mı?

Soru

Bir müslüman, kaybettiği malını bulup alan kimseye, onu sadaka olarak bağışlarsa, bundan dolayı ecir kazanır mı?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bir insan, malındaki mülkiyeti, zaman uzamış olsa bile, onu kaybetmesiyle ortadan kalkmaz. Aksine kaybettiği şey malı ve kendisinin hakkı olarak kalır. Ne zaman bulursa, onu alır. Zirâ malına en çok hak sahibi olan bizzat kendisidir.

Bunun içindir ki kim, Lukata'yı (buluntu malı) bulursa, onu bir sene ilân etmesi, sahibi gelirse, onu sahibine iâde etmesi, gelmezse ondan istifâde etmesi ve Lukata'yı veya onun kıymeti olan meblağı kendisinin yanında bir emânet olarak görmesi emredilmiştir. Eğer Lukata'nın sahibi gelir de bulan kimsenin yanında bulunduğu gibi olursa, onu sahibine iâde eder. Eğer harcanmış veya tüketilmiş ise, onun bedelini veya kıymetini sahibine verir.

Nitekim Zeyd b. Hâlid el-Cuhenî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ اللَّقْطَةِ، فَقَالَ: عَرَفْتُهَا سَنَةً، فَإِنْ لَمْ تُعْتَرَفْ، فَأَعْرِفْ عِفَاصَهَا وَوِكَاءَهَا، ثُمَّ كُلْهَا، فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا، فَأَدِّهَا إِلَيْهِ. [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e Lukata (buluntu) hakkında soruldu. Bunun üzerine

buyurdu ki:

-Onu bir sene ilân et. Sonra (sahibini) bilemezsen, kesesini ve bağını belle, sonra onu ye. Günün birinde sahibi gelirse, ona verirsin."[1]

Eğer bu sâbir olursa, mal sahibinin, kaybolan malından dilediği miktarını, bulan kimseye tasadduk edebilir ve sadakasının ecrini Allah Teâlâ'dan bekler. Allah'ın izniyle kasit ve niyetinden dolayı ecir kazanmıştır.

Bunun benzeri şu hadistir:

Câbir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَانَ مَا أَكَلَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا سُرِقَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ مِنْهُ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ، وَمَا أَكَلَتِ الطَّيْرُ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ، وَلَا يَرْزُوهُ أَحَدٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ. [واه مسلم البخاري]

"Bir müslüman, bir ağaç dikerse, o ağaçtan yenilen ürün, onun için bir sadaka olur. O ağaçtan çalınan meyve onun için bir sadaka olur. Vahşi hayvanların ondan yediği onun için bir sadaka olur. Kuşların yediği onun için bir sadaka olur. Kim ondan yiyip eksiltirse, onun için bir sadaka olur."[2]

Başka bir rivâyette Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا، أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ.] رواه البخاري ومسلم

"Birmüslüman bir ağaçdiker veya bir tohum ekerde o dikilen veya ekilen şeyin ürününden bir kuş veya bir insan veyahut da bir hayvan (velev ki kendisinin irâde ve rızâsı olmaksızın) yerse, bu, onun için bir sadaka olur."[3]

Sözün özü; Müslümanın malı, hangi sebeple yenilirse yenilsin, kendisi sevap kazanır."[4]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Eğer serçe veya güvercin veya tavuk veyahut da başka bir kuş, bir dâne bile yerse, istesin veya

istememesin, bu onun için bir sadaka olur. Hatta bir insanın, bir ekin ekerken veya bir ağaç dikerken böyle bir şey aklında olmadığını farz edelim. Onun ektiği ekinin veya diktiği ağacın ürününden yerse, bu onun için bir sadaka olur. Bundan daha şaşılacak olanı, bir hırsız onun ürününden yerse, tıpkı bir kimse, hurma bahçesine gelir de hurma ağacından bir tane hurma çalarsa, bu hırsız, hırsızlık yaparken görse veya bilse, onu mahkemeye bile verebilmesine rağmen, yine de sahibine bir ecir vardır. Bununla birlikte Allah Teâlâ, bu hırsızlık ile birlikte kıyâmet günü için ürün sahibine bir sakada yazar.

Bu hadis, iyilik yollarının çok olduğuna, insanların istifâde ettikleri bu iyilikten dolayı -niyet etsin veya etmesin- sahibine bir ecir verildiğine ve kendisi için iyilik olduğuna delâlet etmektedir...

Yine bu hadis, insanların maslahatları ve menfaatları, insanlardan onlardan istifâde ettiklerinde sahibi için niyet etmese bile bir iyilik ve ecir olduğuna delâlet etmektedir. Eğer niyet ederse, hayır üstüne hayır kazanır ve Allah Teâlâ ona lütfundan büyük ecirler verir.”[5]

İnsanın bir şeyi kaybaldığı zaman, sahibinin günahlarını affettiren bir musibet olur. Eğer sahibi bu musibete sabrederse, Allah Teâlâ'nın şu âyette buyurduğu gibi, kendisine kat kat ecir ve sevap verilir:

[إِنَّمَا يُؤَفِّي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ] سورة الزمر الآية: 10

“Sabredenlere mükâfatları elbette hesapsız olarak verilir.”[6]

Eğer yitik malını bulan veya alan kimseye onu tasadduk etmeye niyet ederse, bu kendisi için daha büyük ecir olur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Buhârî, hadis no: 2372. Müslim, hadis no:1722

[2] Müslim, hadis no:1553. Buhârî'nin de Enes'ten rivâyet ettiği buna benzer bir rivâyeti vardır.

Hadis no: 2220.

[3] Buhârî, hadis no:2320. Müslim, hadis no:1553

[4] Molla Ali el-Kârî, “Mirkâtu'l-Mefâtîh”, c: 4, s: 1339

[5] Muhammed b. Salih el-Useymin, “Riyâzu's-Sâlihîn Şerhi”, c: 2, s: 195-196

[6] Zümer Sûresi: 10